

Guia docent de l'assignatura "Sociologia i psicologia del turisme"

1. IDENTIFICACIÓ

- ✓ **Nom de l'assignatura:** Sociologia i psicologia del turisme
- ✓ **Codi:** 101226
- ✓ **Titulació:** Grau de Turisme
- ✓ **Curs acadèmic:** 2018-2019
- ✓ **Tipus d'assignatura:** Optativa
- ✓ **Crèdits ECTS (hores):** 6 (150)
- ✓ **Període d'impartició:** Semestral
- ✓ **Idioma en que s'imparteix:** català/castellà
- ✓ **Professorat:** Karen Rodríguez Quipusco
- ✓ **Correu electrònic:** karen.rodriguez@uab.cat

2. PRESENTACIÓ

Aquesta assignatura s'ocupa de l'estudi del lloc i funció del turisme de masses en les societats avançades, analitzant els vincles amb els factors econòmics, axiològics i socials condicionants i alhora resultants del seu desenvolupament; de manera que aquesta activitat, des de la perspectiva psicosocial, exerceix influència en els comportaments, desitjos i formes de pensar i de relacionar-se. L'assignatura també tracta de l'àmbit de la gestió de l'activitat turística en l'aspecte dels recursos humans i dels impactes ambientals, en una època força sensible a la sostenibilitat mediambiental i patrimonial.

L'enfocament de l'assignatura s'emmarca en una doble component:

- D'una banda, la primera vessant sociològica, vinculada específicament amb la sociologia de l'oci, i en la que es distingeixen dos registres: un primer registre introductori i històrico-descriptiu sobre l'esdeveniment del turisme de masses (tema1), i un registre específic de la investigació sobre el fenomen turístic en la nostra època (temes 2, 3,4 ,5 i 6).
- D'altra banda, la segona part de l'assignatura està constituïda per la vessant psicològica del turisme, que te estretes relacions amb la psicologia social. També aquesta vessant requereix distingir una àrea descriptiva psicològica (ocupada en l'estudi i classificació dels perfils psicosocials i les motivacions presents en l'activitat turística (tema 7 i 8), i una àrea dinàmic-

interpretativa que s'ocuparà dels impactes psicosocials i de les repercussions del turisme en l'esfera interpersonal, ja sigui en les actituds de la pràctica turística com en la gestió que fa possible aquesta pràctica (tema 9).

- El caràcter transversal de l'assignatura es posarà en relleu contínuament en les dues parts de què consta, la qual cosa permetrà fer referència a altres disciplines –economia, antropologia cultural, ciències mediambientals,...-, que aborden el tema del turisme actual des d'altres perspectives.

3. OBJECTIUS FORMATIUS

En finalitzar l'assignatura, l'alumne serà capaç de:

- Saber detectar els factors sociològics pertinents que impliqui un fet social turístic.
- Aplicar alhora una clau contextual i reflexiva, mitjançant els coneixements sociològics i psicològics davant dels fenòmens turístics, a fi de comprendre el seu significat.
- Argumentar de manera crítica i reflexiva els trets que envolten el fenomen turístic.
- Saber aplicar els coneixements adquirits alhora d'endegar projectes de l'oci turístic, sabent contemplar la complexitat d'àrees i de disciplines que comporta.
- Saber fer prospeccions psicosocials acurades a partir de l'aplicació de models d'anàlisi sobre la realitat turística.

4. COMPETÈNCIES I RESULTATS D'APRENENTATGE

C3. Gestionar els conceptes relacionats amb la planificació i la comercialització de destins, recursos i espais turístics, així com els seus instruments i funcionament.

RESULTATS D'APRENENTATGE

C3.4 Identificar els instruments relacionats amb la comercialització i promoció de productes, empreses i territoris.

RESULTATS D'APRENENTATGE

C7.6 Aplicar les estratègies de comunicació i de màrqueting en les organitzacions públiques i privades del turisme, així com en les entitats públiques de promoció.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

CT1. Desenvolupar la capacitat d'aprenentatge de manera autònoma.

CT5. Prendre decisions en contextos d'incertesa així com ser capaç d'avaluar i preveure les conseqüències d'aquestes decisions a curt, mig i llarg termini.

CT8. Demostrar un comportament ètic i d'adaptació a diferents contextos interculturals CT9. Demostrar un comportament responsable amb el medi ambient.

CT10. Treballar en grup

5. TEMARI I CONTINGUTS

El temari consta de 3 parts o blocs:

PRIMERA PART: Introducció a la sociologia i psicologia del turisme.

Tema 1: Psicologia i sociologia en l'esfera de l'oci i del turisme.

Tema 2: Els àmbits de la psicologia del turisme i de la sociologia del turisme. Altres disciplines que aporten coneixement al turisme.

SEGONA PART: Sociologia del turisme

Tema 3: Sociologia i sociologia del turisme. Nocions de metodologia sociològica aplicada al turisme.

Tema 4: El turisme com a fenomen social actual. Aportacions històriques des del Renaixement fins al segle XX.

Tema 5: Perspectiva sociològica de les societats actuals industrials avançades. Models de la sociologia aplicats a l'oci turístic.

Tema 6: El turisme com a recerca científica davant la globalització.

TERCERA PART: Psicologia del turisme.

Tema 7: La motivació humana i el turisme.

Tema 8: El perfil psicosocial del turista.

Tema 9: Les actituds humanes i l'impacte psicològic i sociològic del turisme de masses. Les relacions interpersonals i socials en l'activitat turística.

6. BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

Bibliografia general:

- Ander, E. (1994) *Introducción a las técnicas de investigación social*. Buenos Aires. Ed. Humanitas.
- Gidens, A. (1998). *Sociología*. Madrid. Alianza Editorial.
- Termcat (Fundación Barcelona) (1993). *Diccionario de sociología*. Barcelona. Centro de Terminología.
- Cerdá, E. (1993). *Una psicología de hoy. Diccionario terminológico*. Barcelona. Ed. Herder.

2. Bibliografía específica (llibres i articles):

- Alvarez Sousa, A. (1994). *El ocio turístico en las sociedades industriales avanzadas*. Barcelona. Bosch Casa Editorial, S.A. (Temes 5 i 6).
- Amat, P y Ramón, F. (2004). *Curso de sociología del turismo y del ocio*. València. Ed. Tirant lo Blanc. (Temes 4 i 7).
- Dean MacCannell (1999) *The Tourist. A new Theory of the leisure class*. Estats Units. University of California.
- De Borja Solé, L. (2002). *El Consumidor Turístico*. Editorial ESIC. Madrid.
- Didier, U, J. (2002). *L'idiote du voyage*. Francia. Ed. Petite Bibliothèque Payot.
- Diputació de Barcelona. (2017). Anàlisi de l'evolució del turisme de Barcelona.
- Llorca, A. (2011). *Filosofía y turismo en Intervenciones filosóficas en la sociedad*. Madrid. Visión Libros.
- Llorca, A. (2011) *Treball i lleure en la perspectiva personalista del segle XXI*. Barcelona. Revista Ars Brevis, no 16.
- Mazón, T. (2001). *Sociología del turismo*. Madrid. Ed. Centro de Estudios Ramón Areces. (Temes 1,2, 3 i 4).
- Montaner, J. (2008). *Psicosociología del turismo*. Madrid. Ed. Síntesis. (Temes 1,2, 9 i 12).
- San Martín, E. (2004). *Psicosociología del ocio y del turismo*. Málaga. Ed. Aljibe. (Temes 1,2 8, 10 i 11).

7. METODOLOGIA DOCENT

Des del punt de vista metodològic, l'assignatura funcionarà en base a un triple criteri:

1. Criteri de l'estudi teòric de l'assignatura: que es concreta en exposicions en les classes presencials, en la forma magistral. Tot utilitzant les TIC.
2. Criteri dels exercicis i de les activitats pràctiques dins i fora de l'aula, en termes de resolució de problemes, de comprensió de situacions a partir d'articles i textos de llibres, exposicions concretes sobre una notícia.
3. Criteri de realització de treballs individuals o en grup, prèviament acotats dins de l'àmbit de l'assignatura i que seran seguits mitjançant la tutoria i exposats posteriorment.
4. Criteri de les tutories –presencial i no presencial-, com factor complementari i de consulta i ajuda a l'alumne en les qüestions teòriques i pràctiques proposades.
5. Assistència als seminaris que es desenvoluparen durant l'horari de classes.

ACTIVITATS FORMATIVES

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	20	0.80	C3.4., CT8
Debats i solució de casos pràctics	10	0.40	C7.6., CT1, CT5
Presentació pública de treballs	2	0.08	C3.4., CT10, CT8, CT9
Tipus: Supervisades			
Tutoria	7	0.28	C3.4., CT1
Tipus: Autònomes			
Resolució de casos pràctics	6	0.24	C3.4., C7.6., CT1
Elaboració de treballs	18	0.72	C3.4., C.7.6., CT10

Estudi	12	0.48	C3.4, C7.6., CT1
TOTAL	75	3	

8. SISTEMA D'AVALUACIÓ

El sistema d'avaluació utilitzat és continu i mixt, i consta de quatre apartats:

- Primer apartat: continguts de matèria teòrica subjecte a avaluació mitjançant examen parcial: 50% de l'avaluació.
- Segon apartat: 30% de l'avaluació destinat a l'avaluació del treball realitzat individualment (opinió crítica llibre) o en grup (investigació d'un perfil psicosocial), i que correspon a les hores dedicades per l'alumne en les activitats dirigides des de la tutoria i una part de les hores que ha de dedicar al treball autònom.
- Tercer apartat: 10% de l'avaluació destinada a la valoració dels exercicis pràctics realitzats a l'aula (activitats dirigides presencials) i fora de l'aula (part del treball autònom que ha de fer fora de l'aula), al costat de les consultes realitzades en les tutories.
- Quart apartat: 10% corresponent a l'assistència i participació.

Nota important: el plagi parcial o total suposarà la no-acreditació de tota l'assignatura.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen teòric	50 %	2	0,08	C3.4
Treball final	30 %	10	0,40	C.7, C.7.6
Activitats aula	10 %	4	0,16	C3.4, C.7
Assistència i Participació	10 %	6	0,24	CT1, CT5, CT8

9. PLANIFICACIÓ DE LA DOCÈNCIA

SETMANA	TEMA	MÈTODE	HORES
1	Presentació de l'assignatura (explicació de la fitxa) i Psicologia i sociologia en l'esfera de l'oci i del turisme	Exposició teòrica, consultes preparació d'activitats i treballs	4
2	Psicologia i sociologia en l'esfera de l'oci i del turisme	Exposició teòrica i debats a classe	4
3	Els àmbits de la psicologia del turisme i de la sociologia del turisme. Altres disciplines que aporten al coneixement del turisme.	Exposició teòrica i debats a classe	4
4	Els àmbits de la psicologia del turisme i de la sociologia del turisme. Altres disciplines que aporten al coneixement del turisme.	Exposició teòrica i debats a classe	4
5	Sociologia i sociologia del turisme. Nocions de metodologia sociològica aplicada al turisme	Exposició teòrica i debats a classe	4
6	Sociologia i sociologia del turisme. Aportacions històriques des del Renaixement fins al segle XIX	Exposició teòrica i debats a classe	4
7	Perspectiva sociològica de les societats actuals industrials avançades. Models de la sociologia aplicats a l'oci turístic	Exposició teòrica i debats a classe	4
8	El turisme com a recerca científica davant la globalització.	Exposició teòrica i debats a classe	4
9	La motivació humana i el turisme	Exposició teòrica i debats a classe	4

10	La motivació humana i el turisme i El perfil psicosocial del turista	Exposició teòrica i debats a classe	4
11	El perfil psicosocial del turista	Exposició teòrica i debats a classe	4
12	Les actituds humanes i l'impacte psicològic i sociològic del turisme de masses.	Exposició teòrica i debats a classe	4
13	Les actituds humanes i l'impacte psicològic i sociològic del turisme de masses.	Exposició teòrica i debats a classe	4
14	Tutories, dubtes Examen	Exposició teòrica Examen	4
15	Presentació de treballs		4

10. EMPRENEDORIA I INNOVACIÓ

Realització de casos teòrics (proposats en el campus i en el dossier usat en el curs, i pràctics, com estudi de projectes turístics en els que han d'intervenir per grups, la qual cosa incentiva la seva iniciativa i creativitat). La realització d'aquestes activitats comporta que els alumnes sàpiguen usar els conceptes adquirits durant el curs, amb el consegüent esforç de revisió dels seus preconceptes davant la realitat del sector turístic en el qual hauran de saber- se situar en termes de desenvolupament de la seva atenció i competència en el terreny de la interdisciplinarietat a la qual els obliga la òptica psicosociològica pròpia de l'assignatura.